

**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
НОВОШЕШМИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

ул. Советская, д.80,
с. Новошешминск, 423190

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЯҢА ЧИШМӘ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

Совет урамы, 80,
Яңа Чишмә авылы, 423190

тел.: (8-84348) 2-31-00, факс: (8-84348) 2-20-22, chishma@tatar.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

2024 елның «20» августыннан

№ 215

«2025 - 2028 елларга Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының авыл яшьләре» муниципаль программасын раслау турында

Яңа Чишмә муниципаль районында яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру максатларында, «Россия Федерациясендә яшьләр сәясәте турында» 2020 елның 30 декабрдәге 489-ФЗ номерлы Федераль закон, 1993 елның 19 октябрдәге 1983-ХІІ номерлы «Яшьләр һәм Татарстан Республикасында дәүләт яшьләр сәясәте турында» Татарстан Республикасы законы (2021 елның 5 маендагы 35-ТРЗ номерлы редакциясендә), «Россия Федерациясе субъектларының югары вазыйфай затлары (дәүләт хакимиятенәң югары башкарма органнары житәкчеләре) эшчәнлегенәң һәм Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимияте органнары эшчәнлегенәң нәтижәлелеген бәяләү турында» Россия Федерациясе Президентының 2021 елның 04 февралендәге 68 номерлы Указы нигезендә, «Мәгариф» милли проектының «Социаль активлык», «Патриотик тәрбия» федераль проектларын гамәлгә ашыру максатларында, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты карар бирә:

1. Кушымта итеп бирелгән «2025 - 2028 елларга Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының авыл яшьләре» муниципаль программасын расларга.

2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы»нда <http://pravo.tatarstan.ru>, «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация

челтәрендәге Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталында Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының рәсми сайтында <http://novosheshminsk.tatarstan.ru> бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе урынбасарына (социаль мәсьәләләр буенча) йөкләргә.

Житәкче

Р.Р. Фасахов

Татарстан Республикасы
Яңа Чишмә муниципаль районы
Башкарма комитетының
2024 елның «20» августыннан
215 номерлы карары белән
расланды

«2025 - 2028 елларга Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль
районының авыл яшьләре» муниципаль программасы

Программа паспорты

Программаның исеме	2025-2028 елларга «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының авыл яшьләре» муниципаль программасы (алга таба - Программа)
Муниципаль заказчы (координатор)	Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаны төп эшләүче	Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә, спорт һәм туризм бүлеге
Программаның максаты һәм бурычлары	<p>Яңа Чишмә муниципаль районы авыл яшьләренең социаль һәм икътисади активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру</p> <p>Программа түбәндәгеләрне тормышка ашыру (ирешү) максатларында эшләнгән:</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Россия Федерациясендә яшьләр сәясәте турында» 2020 елның 30 декабрәдәгә 489-ФЗ номерлы Федераль закон; - «Яшьләр һәм Татарстан Республикасында дәүләт яшьләр сәясәте турында» 1993 елның 19 октябрәдәгә 1983-ХІІ номерлы Татарстан Республикасы Законы (2021 елның 5 маендагы 35-ТРЗ номерлы редакциядә); - «Россия Федерациясе субъектларының югары вазыйфалар затлары (дәүләт хакимиятенең югары башкарма органнары житәкчеләре) эшчәнлегенең һәм Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнары эшчәнлегенең нәтижәләлеген бәяләү турында» РФ Президентының 2021 елның 04 февралендәгә 68 номерлы Указы; - «Социаль активлык», «Мәгариф» милли проектының «Патриотик тәрбия» федераль проектлары. <p>Программаның бурычлары:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Укучы һәм студент яшьләренең хезмәт активлыгының нәтижәле модельләрен үстерү өчен шартлар тудыру; 2. Авыл яшьләренең районның социаль-икътисади үсеше белән кызыксынуы һәм яшьләренең бу процесста катнашырга әзерлеге. 3. Районда уңай демографик тенденцияләрне үстерү һәм ныгыту; 4. Авыл яшьләренең шәһәргә күчүен кимүетү; 5. Авыл яшьләрен мәгълүмат белән тәмин итү

	<p>системасын булдыру.</p> <p>6. Сәләтле балаларны һәм яшьләрне эзләү, аларга ярдәм итү, аларның интеллектуаль һәм ижади потенциалын үстерү өчен шартлар тудыру.</p> <p>7. Яшьләр арасында тискәре-социаль күренешләрне профилактикалауның нәтижәле системасын формалаштыру һәм гамәлгә ашыру.</p>
Программаны гамәлгә ашыру вакытлары һәм этаплары	2025 - 2028 еллар
Еллар һәм чыганаclar буенча бүленгән финанслау күләме	<p>Программаны финанслау Яңа Чишмә муниципаль районы бюджеты, бюджеттан тыш чыганаclar, жирле бюджетка билгеләнгән һәм билгеләнгән тәртиптә бүлеп бирелгән күләмнәрдә республика бюджеты чаралары хисабына башкарылачак:</p> <p>2025 ел - 670,0 мең сум 2026 ел - 670,0 мең сум 2027 ел - 670,0 мең сум 2028 ел - 670,0 мең сум</p> <p>Искәрмә: Күрсәтелгән чыганаclarдан бүлеп бирелә торган акчалар күләме прогноз характерына ия һәм тиешле финанс елына бюджет проекты формалаштырганда, Программа чаралары исемлеген, ирешелгән нәтижәләр нигезендә аларны гамәлгә ашыру срокларын һәм этапларын төгәлләштерүне исәпкә алып, билгеләнгән тәртиптә ел саен төзәтмәләр кертеләргә тиеш.</p> <p>Агымдагы елда Программа чараларын финанслау булмаган очракта, алдагы елларда финанслау программа кысаларында, Программа чараларын үтәүгә каралган чаралар кысаларында башкарылачак.</p>
Программаның көтелгән соңгы нәтижәләре (нәтижәләрне бәяләү индикаторлары) еллар буенча һәм программаның бюджет нәтижәлеләге күрсәткечләре	<p>Авылда социаль-икътисади үзгәртеп коруда яшьләрнең ролен арттыру.</p> <p>Интеллектуаль, әхлакый һәм ижади потенциалны арттыру, яшьләрнең милли ұзаңын, гражданлык һәм патриотизмын үстерү.</p> <p>Яшьләрне эш белән тәэмин итү.</p> <p>Яшь буынның сәламәтлеген яхшырту.</p> <p>Авылда жинаятьчелек, эчкечелек һәм наркомания дәрәжәсе кимү.</p> <p>Авылда яшьләрнең торак-көнкүреш шартларын яхшырту.</p> <p>Авыл яшьләрнең эшлекле активлыгы һәм эшмәкәрлеге үсеше.</p>

I. Программа хэл итүгә юнәлдерелгән проблемага характеристика

Хәзерге вакытта Яңа Чишмә муниципаль районында 12782 кеше яши. Авыл яшьләре (18 яшьтән 35 яшькә кадәр халык) 2575 кеше тәшкил итә, бу районның барлык авыл халкының 20,1% ын тәшкил итә.

Халык саны елдан-ел кими бара. Бу процессның төп сәбәпләренең берсе - 18 яшьтән 35 яшькә кадәрге яшьләрнең шәһәргә миграция агымы артуы. Халыкның нәкъ менә шушы өлеше хезмәткә сәләтле һәм грамоталы булып тора, гаилә төзи, аңа туучы балаларның өч чиреге туры килә.

Авыл яшьләре арасында, барыннан да элек, хезмәткә сәләтле яшьтәге кешеләр саны кимүгә бәйле тискәре тенденцияләр күзәтелә.

Бүгенге көндә проект эшчәнлеген үстерү һәм авыл яшьләре арасында эшқуарлыкны үстерү мөһим бурыч булып тора. Ә бу аны социаль проектлауга, бизнес-планлаштыруга өйрәтүдән башка мөмкин түгел. Хәзер моны Интернет челтәре ярдәмендә, дистанцион укыту һәм вебинарлар программасын кулланып эшләргә мөмкин.

Социаль инновацион проектлау яшьләр мохитен үстерү факторы булып тора, шәхес барлыкка килүгә, аны социальләштерүгә, аның билгеле бер төр күнекмәләренә ия булуына һәм граждан жәмгыяте тормышында тулы кыйммәтле катнашуга ярдәм итә.

Социаль проектлау нигезләрен үзләштерүнең актуальлеге, беренчедән, әлеге технологиянең барлык һөнәрләр өчен дә киң кулланылыш өлкәсенә ия булуы белән аңлатыла. Икенчедән, социаль проектлау логикасы һәм технологиясен белү белгечләргә аналитик, оештыру-идарә итү һәм башка функцияләргә нәтижелерәк башкарырга мөмкинлек бирәчәк, бигрәк тә дәүләт яшьләр сәясәте, физик культура һәм спорт өлкәсендә. Өченчедән, проект технологияләре белгечнең хезмәт базарында көндәшлеккә сәләтлелеген тәмин итә, социаль әһәмияткә ия проект эшләү һәм аны финанслауга гариза рәсмиләштерә белү - бу гамәлдәге учреждениеләр һәм оешмалар кысаларында да, аннан тыш та үзенә эш урыны булдыру мөмкинлеге.

II. Программаның төп максатлары һәм бурычлары

Программа түбәндәгеләрне тормышка ашыру (ирешү) максатларында эшләнгән:

- «Россия Федерациясендә яшьләр сәясәте турында» 2020 елның 30 декабрдәге 489-ФЗ номерлы Федераль закон;

- «Яшьләр һәм Татарстан Республикасында дәүләт яшьләр сәясәте турында» 1993 елның 19 октябрдәге 1983-ХІІ номерлы Татарстан Республикасы Законы (2021 елның 5 маендагы 35-ТРЗ номерлы редакциядә);

- «Россия Федерациясе субъектларының югары вазыйфай затлары (дәүләт хакимиятенең югары башкарма органнары житәкчеләре) эшчәнлегенең һәм

Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнары эшчәнлегенә нәтижелелеген бәяләү турында» РФ Президентының 2021 елның 04 февралендәге 68 номерлы Указы;

- «Социаль активлык», «Мәгариф» милли проектының «Патриотик тәрбия» федераль проектлары.

Программаның максаты - Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы авыл яшьләренә социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру.

Әлеге максатка ирешү өчен түбәндәге бурычлар хәл ителергә тиеш:

Авыл яшьләрен мәгълүмати тәэмин итү системасын булдыру авыл яшьләренә массакүләм мәгълүмат чаралары, мәгълүмат-полиграфия продукциясе, шулай ук IT-технологияләр куллану юлы белән махсус жайлаштырылган мәгълүмат житкерергә мөмкинлек бирчәк.

Авыл яшьләренә социаль активлыгын күтәрү өчен шартлар тудыру авыл яшьләре мәсьәләләре белән шөгыйльләнүче яшьләр оешмалары төзүне, авыл яшьләренә ижтимагый-сәяси активлыгын арттыруны, авыл яшьләрен социаль проектлауга өйрәтүне һәм яшьләргә авылны социаль үстерү программаларын гамәлгә ашыруга жәлеп итүне күздә тоту.

Авыл яшьләренә икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру авыл яшьләрен бизнес-планлаштыру нигезләренә өйрәтү, авыл жирлегендә яшьләр мәшгульлегенә ярдәм итү һәм яшьләргә авылны икътисадый үстерү программаларын гамәлгә ашыруга жәлеп итү.

Авыл яшьләренә рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм итү интеллектуаль-ижади һәм физкультура-савыктыру чараларын оештыруны һәм уздыруны, шулай ук яшүсмерләр һәм яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга ярдәм итүне күздә тоту.

Авыл яшьләргә белән эшләрү рәвешләрен һәм ысулларын даими камилләштерү зарурлыгы аркасында Программаны гамәлгә ашыру 4 еллык чорга (2025 елдан 2028 елга кадәр) исәпләнгән һәм бер этапта гамәлгә ашырыла.

Программаны гамәлгә ашыруны вакытыннан алда туктату күздә тотылмый.

III. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны финанслау чыганагы - жирле бюджет акчалары. Дәүләт заказчысы-программаның координаторы итеп Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетын тора.

Программа үтәлешенә гомуми контрольне Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлегә гамәлгә ашыра.

Программа чараларын гамәлгә ашыру өчен Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлегә:

чираттагы финанс чаралары программасын гамэлгә ашыруга бүлөп бирелә торган акчаларны исәпкә алып, ел саен максатчан индикаторлар, программа чараларын гамэлгә ашыруга чыгымнарны, программаны гамэлгә ашыру механизмын һәм аны башкаручылар составын төгәлләштерә;

Жирле үзидарә органнарына түбәндәге функцияләрне башкарырга тәкъдим ителә:

«Авыл яшьләре» муниципаль программасы чараларын үз акчалары исәбеннән финанслауны тәмин итәргә;

билгеләнгән тәртиптә муниципаль район жирлекләрендә авыл яшьләре мәсьәләләре белән шөгыйльләнгән яшьләр ижтимагый оешмалары булдыруга һәм аларга ярдәм итүгә булышлык күрсәргә.

IV. Программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

Программа озак вакытка исәпләнгән перспективага ия һәм Яңа Чишмә районы авыл яшьләрен этаплап колачлауны күздә тотат. Программа чараларын гамэлгә ашыру өчен жирле бюджет акчалары жәлеп ителә.

V. Максатчан программаның икътисадый һәм социаль нәтижәләлеген бәяләү.

Жирле бюджеттан жәлеп ителгән акчаларны куллану һәм Программаны тормышка ашыру нәтижәләлеге хисабына тәмин ителәчәк:

бюджет акчаларын максатсыз файдалану мөмкинлеген төшереп калдыру;

бюджет акчаларын куллануның «үтә күренмәләлеге»;

Программа чараларын тормышка ашыру мөмкинлек бирәчәк:

яшьләр ижтимагый оешмаларында торучы авыл яшьләре өлешен арттырырга;

жирле үзидарә органнарында авыл яшьләре өлешен арттырырга;

авылны социаль һәм икътисадый үстерү программаларын гамэлгә ашыруда катнашучы авыл яшьләре санын арттырырга;

авыл яшьләрен социаль проектлаштыру һәм бизнес-планлаштыру нигезләренә өйрәтергә;

югары һөнәри белем алган авыл яшьләре санын арттырырга;

авыл яшьләре өчен интеллектуаль-ижади чаралар оештырырга;

авыл яшьләре өчен физкультура-сәламәтләндерү чаралары оештырырга;

сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру программаларында катнашучы авыл яшьләре санын арттырырга.

Социаль проектлау, бизнес-планлаштыруга өйрәтү авыл яшьләренә грант нигезендә конкурсларда катнашырга, үз эшен башлап жибәергә, аз чыгымлы һәм нәтижәле программалар һәм проектлар кертергә мөмкинлек бирәчәк.

Программаны тормышка ашыру кысаларында Яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче программаны башкаручыларның торак, ташламалы кредитлар, белем алу турында махсус мәгълүматка ия конкрет белгечләре команда эше, социаль проектлау, бизнес-планлаштыру, электораль активлыкны арттыру кебек

гамәлдәге технологияләрдән файдаланып, Программа бурычларын үтәүгә ярдәм итәчәк, эшнең адреслы булуын, авылда төрле социаль, икътисади программаларны тормышка ашыруны тәэмин итәчәк.

Программа чараларын уңышлы үтәү түбәндәгеләрне тәэмин итәргә мөмкинлек бирәчәк:

авыл яшьләренең районның социаль-икътисади үсеше белән кызыксынуы һәм аның бу процесста катнашырга әзерлеге;

авыл жирлегендә уңай демографик тенденцияләрне үстерү һәм ныгыту;

авыл жирлегендә социаль киеренкелек дәрәжәсен киметү;

авыл яшьләренең шәһәргә күчүен кимүетү;

дәүләт структураларына халыкның ышаныч дәрәжәсен күтәрү;

авыл яшьләренең тормыш сыйфаты яхшырту.

VI. Програма чаралары исемлеге

Максатның атамасы	Бурчының атамасы	Чараларның атамасы	Башкаруучылар	Б ашкар у вакыт ы	Ахыргы нәтижеләрне бөлгү индикаторлар ы, үлчәү берәмлекләре	Индикаторлар күрсәткече					Финанслау күләме, мең сум			
						2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Яңа Чишмә муниципаль районы авыл яшьләренең социаль һәм ыкътисадый активлыгын арттыру	Яңа Чишмә муниципаль районы авыл яшьләренең социаль һәм ыкътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру	Район чараларын интернет челтәрәндә яктырту	Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге.	2025 - 2028 еллар	Үткөрелгән чаралар саны	12	12	12	12	0	0	0	0	
		Республика «КВН авыл лигасы»нда катнашу	Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге	2025 - 2028 еллар		1	1	1	1	5,0	5,0	5,0	5,0	

